

Ni frågar?

Professor
Herbert Tingsten

Professor
Gunnar Dahlberg

Professor Gunnar
Westin

Professor
Erik Lönnroth

Professor Torgny
T:son Segerstedt

Docent
Folke Lindberg

VECKANS FORUM

Dessa svara!

KAN SÄKERHETSRADET INGRIPA MOT EN FREDSTÖRANDE STORMAKT?

*Hur den viktiga artikel 27 i förbundsakten bör tolkas
Beslut kan fattas utan medverkan av samtliga stormakter*

Jag vore tacksam för några upplysningar om innebörden i San Franciscokonferensens överenskommelse om i vilka former det blivande säkerhetsrådet skall fatta beslut. Det är tydligt att det här rör sig om en angelägenhet av största vikt. Enligt tidningarnas löpsedlar drog hela världen en suck av lättnad, då frågan äntligen bragtes i hamn; tidigare hade det sett ut som om hela konferensen skulle gå i baklås.

Järnvägstjänsteman.

Säkerhetsrådet skall som bekant bestå av elva medlemmar: fem permanenta, Kina, Frankrike, Förenta staterna, Ryssland och Storbritannien, samt sex tillfälliga, vilka för två år väljas av förbundets generalförsamling. Beträffande sättet för fattande av beslut i rådet stadgas i artikel 27 i förbundsakten:

1. Varje medlem av säkerhetsrådet har en röst.
2. Säkerhetsrådets beslut i procedurfrågor fattas med en majoritet av sju röster.
3. Säkerhetsrådets beslut i alla andra frågor fattas med en majoritet av sju röster, innefattande de permanenta medlemmarnas samstämmiga röster; dock att part i tvist skall avhålla sig från att delta i omröstning vid fattande av beslut under kapitel VI samt under artikel 52, paragraf 3.»

Enligt kapitel VI, som åberopas i det sista av dessa moment, kan rådet »i en tvist, vars fortbestånd är ägnat att sätta vidmakthållandet av internationell fred och säkerhet i fara», dels söka uppnå en lösning genom förhandlingar, förlikning, skiljedom el. dyl., dels, då tvisten är av mera allvarlig natur eller parterna därom äro ense, anbefalla en viss lösning; artikel 52, paragraf 3, som likaså här nämnes, berör ett i grunden under kapitel VI hörande specialfall, nämligen s. k. lokala tvister, som i första hand böra avgöras genom regionala överenskommel-

ser. I nu nämnda fall skall alltså en part i tvisten, som tillika är medlem av säkerhetsrådet, icke delta i omröstning inom rådet. Detta innebär tydligen, att beslut kan fattas utan medverkan av alla rådets stormakter; däremot torde den föreskrivna majoriteten av sju röster även i detta fall vara erforderlig. Det måste ihågkommas, att rådets beslut enligt kapitel VI och artikel 52 endast avse en rekommendation till lösning av en tvist; någon rätt att avgöra, hur tvisten skall lösas, har rådet icke.

Det huvudsakliga intresset knyter sig alltså till den generella bestämmelsen, att beslut i procedurfrågan kräver sju röster — vadan ett beslut här kan fattas i strid mot fyra av de fem stormakternas önskan — medan i andra fall tillika anslutning av samtliga stormakter fordras. Hur skall gränsen dragas mellan »pro-

cedurfrågor» och »andra frågor»? Detta är icke alldeles klart. Så mycket torde emellertid vara givet som att ett beslut om att upptaga en fråga eller ett förslag till behandling faller under den förstnämnda kategorien. En stormakt, som angriper eller hotar en annan stat, kan alltså icke hindra, att ett förslag om aktion från förbundets sida blir föremål för ställningstagande i rådet. Men lika klart är det, att i det viktigaste av alla fall, nämligen då det gäller ett inskrivande mot en fredstörare med blockad eller vapenmakt, rådet icke kan fatta beslut utan att alla stormakter äro ense. Om alltså England angriper Norge eller Ryssland Finland, kan rådet visserligen med sju röster upptaga saken till behandling, men det kan icke mot den angripande statens veto utnyttja förbundets maktmedel för att skydda den angripne och återställa freden. I ett dylikt fall kunna tio röster avgivas mot en, och ändå måste resultatet bli negativt: rådet har icke fattat något beslut och förbundet som sådant kan icke ingripa.

Herbert Tingsten
Herbert Tingsten.

Världschartan under-
tecknas vid San Fran-
ciscokonferensens av-
slutning av den förut-
varande amerikanske
utrikesministern Stet-
tinus med president
Truman granskande
den betydelsefulla
handlingen.

